

Kabai látogatás

A 48 éve kiválóan prosperáló debreceni Magnitúdó Csillagászati Egyesület néhány tagja 2020. október 3-án kirándulást szervezett a híres kabai meteorit lezuhanási helyére, Kaba város határába. Először a város központjában megnéztünk minden látnivalót, szobrokat, épületeket. Többek között láttuk a központban felállított emlékkövet is, amely a meteorithullás tényét „véste” kőbe, majd kiutaztunk a határ azon pontjához, ahol a lezuhanás helyén felállított emlékkövet találhatják meg az érdeklődő „csillagász-zarándokok”.

Szenzációs esemény 1857. április 15-én este történt, a mai közigazgatás szerinti Hajdú-Bihar Megyééhez tartozó Kaba város határában. Ekkor zuhant le a világ talán leg-híresebb, majd' három kilogrammos szenes kondrit meteoritja, amelyről kevesen tudják, hogy megtalálása lényegében egy lovasgazdának és annak lovának köszönhető.

A korabeli híradások kisebb-nagyobb eltérésekkel számolnak be a szenzációs eseményről: Szilágyi Gábor a házának tornácán elszenderült és elaludt. A szabadtéri szundikálásból nagy robajra riadt fel 22 óra

A MACSED tagjai a kabai meteorit-emlékkőnél (Károlyi Gábor felvétele)

Csapatunk az egykori becsapódás helyénél, a Meteor 2020/9. számával (Károlyi Gábor felvétele)

körül! Pillanatokon belül az égbolton megpillantott egy fényes tűzgolyót, amely lánzó csóvát húzott, majd pár pillanat múlva becsapódott, vélhetően a közelben. A földi légkörbe beérkező, száguldó meteorit látta a gazda. A meteor a súrlódás miatt felizzott, külső része elégett, de így is egy közel három kilogramm tömegű szenes kondrit meteorit kerülhetett a tudomány kezébe...

Másnap a figyelmes gazda kilovagolt a tanyájára, de útközben, a becsapódás közvetlen közelében a lova megbokrosodott, majd horkantott, és végül nem akart tovább menni! Ekkor Szilágyi Gábor meglátta a becsapódás helyét, melyet röviddel a megtalálás után több ismerőseivel feltárt.

Ezt követően szerencsére a település előljárósa is hírt kapott a ritka égi-földi eseményről, majd értesítették a Debreceni Református Kollégiumot. A tudósoknak köszönhetően ezt követően indult a világhírnév felé a ritka égi ajándék. Az évtizedek során sok város (Göttingen, Bécs, London,

Moszkva, Párizs stb.) világhírű intézeteibe is elkerült a kő pár lenyesezt darabja, elemzésekre. A kabai meteorit korabeli vizsgálata számos új felismeréssel ajándékozta meg a tudományt, mivel különleges, ritka összetételű (szerves anyagot is találtak benne). Ez a meteorit Naprendszerünk kezdeti időszakának a hírnöke, hiszen anyaga a jó négy milliárd évvel ez előtti ősi állapotokat őrizte meg!

A világhírré szert tett kabai meteoritot a korabeli Habsburg-udvar szerette volna megkaparintani, azonban a debreceni Református Kollégium vezetősége ezt ügyes fondorlatokkal megghiúsította! Így a ritka égi ajándék eredeti fődarabja, mely a mintavételezések miatt ma már csak körülbelül 2,6 kg, jelenleg is Debreceni Református Kollégium féltve őrzött kincse.

Kaba a becsapódás napját a közelmúltban a Város Napjának nyilvánította, és emlékhelyet létesített a helyszínen.

Szoboszlai Endre